

Selvitysmiehen kertomus Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy:n selvitystilamenettelystä 3.8.2020 – 31.5.2022

Taustaksi Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy:n liiketoiminnasta ja selvitystilaan asettamisesta

Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy:llä (jäljempänä ”Yhtiö”) ei ole ollut omaa liiketoimintaa liiketoimintakaupan täytäntöönpanon (14.12.2015) jälkeen. Yhtiön tehtävänä ja tarkoituksena on ollut liiketoimintakaupan jälkeen vastata liiketoimintakauppaan liittyvistä velvoitteista ja toisaalta valvoa kauppaan liittyviä oikeuksia niiden voimassaolon ajan. Näiden velvoitteiden ja oikeuksien voimassaolon johdosta Yhtiön purkaminen selvitystilaa kautta ei ole ollut mahdollista aikaisemmin.

Yhtiö asetettiin yhtiökokouksen päätöksellä osakeyhtiölain 20 luvun mukaiseen selvitystilaan 3.8.2020.

Yhtiö asetettiin selvitystilaan Yhtiön hallituksen esityksen mukaisesti Yhtiön varallisuusaseman selvittämiseksi. Yhtiön varallisuusaseman selvittäminen tuli kyseeseen, koska Helsingin kaupunki lähetti Yhtiölle Helsingin kaupunginhallituksen 11.5.2020, § 193 tekemän päätöksen (jäljempänä ”takaisinperintäpäätös”) perusteella yhteensä 61 688 364,56 euron suuruisen maksuvaatimuksen Euroopan komission päätöksellään C(2019) 3152 kielletyksi tueksi katsoman summan ja sille 16.7.2020 saakka laskettujen korkojen takaisinperimiseksi. Kaupunginhallituksen päätöksen mukaan tuki ja tukimääristä perittävä korko peritään takaisin ensisijaisesti Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy:ltä. Siltä osin kuin tukea ja tukimääristä perittävää korkoa ei saada perittyä Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy:ltä, ne peritään kaupunginhallituksen päätöksen mukaan takaisin Helsingin Bussiliikenne Oy:ltä.

Yhtiön hallitus katsoi, että Helsingin kaupungin esittämään maksuvaatimukseen liittyen ja muun muassa Yhtiön olemassaolon tarkoitus, komission päätöksen lainvoimaisuuden puuttuminen sekä Yhtiön sopimusveloitteet ja lisäkauppahintaoikeus huomioon ottaen oli syytä esittää yhtiökokoukselle Yhtiön asettamista selvitystilaan yhtiön varallisuusaseman selvittämiseksi.

7.6.2022

Selvitysmiehen kertomus toimenpiteistä selvitysmenettelyn aikana

Osakeyhtiön selvitysmenettelyn tarkoituksena on OYL 20:7:n mukaan yhtiön varallisuusarvon selvittäminen, tarpeellisen omaisuusmäärän muuttaminen rahaksi, velkojen maksaminen sekä ylijäämän suorittaminen osakkeenomistajille tai muille sen mukaan kuin yhtiöjärjestyksessä määrätään.

Tässä kertomuksessa käsitellään selvitystilamenettelyn kulkua pääsääntöisesti kronologisessa järjestyksessä. Kertomuksen liitteinä 1-3 ovat tilinpäätökset selvitystilan ajalta eli tilinpäätökset vuosilta 2020, 2021 ja ajalta 1.1.2022 – 31.5.2022. Selvitysmiehen tähän mennessä laskuttamattomat toimenpiteet 1.4.2022 alkaen ovat liitteenä 4.

Selvitysmenettely käynnistyi julkisen haasteen hakemisella.

1. Julkinen haaste ja yhtiön velkojen selvittäminen

Selvitysmies haki OYL 20:14:n mukaisesti julkisen haasteen velkojille. Julkisen haasteen määräpäivä oli 18.12.2020. Julkisen haasteen määräpäivään mennessä Yhtiölle ilmoitettiin kaksi velkaa, joiden velkoja ovat Helsingin kaupunki ja Helsingin Bussiliikenne Oy.

Helsingin kaupungin saatavassa kyse oli Helsingin kaupungin kaupunginhallituksen 11.5.2020 tekemään päätökseen § 293 ”Euroopan komission päätöksen mukainen valtioneuvoston takaisinperintä” perustuvasta saatavasta. Kyseisen päätöksen nojalla Helsingin kaupunki perii yhteismäärältään 54 231 850 euroa sekä takaisinperittävistä tukimääristä perittävän koron takaisin ensisijaisesti Yhtiöltä ja toissijaisesti Helsingin Bussiliikenne Oy:ltä (jäljempänä ”takaisinperintävelka”). Yhtiö oli tehnyt takaisinperintävelkaa koskevat yhteensä 3 miljoonan euron suuruiset maksusuoritukset heinäkuussa 2020. Yhtiö oli varannut oikeuden vaatia ko. maksusuoritusten palauttamista takaisinperintäasian lainvoimaiseksi tulon jälkeen, jos Yhtiöön kohdistuva maksuvelvollisuus poistuu tai jää määrältään nyt ja myöhemmin tehtäviä maksusuorituksia vähäisemmäksi.

Helsingin Bussiliikenne Oy:n ehdollinen ja enimmäismääräinen saatava perustui liiketoiminnan kauppakirjaan ja sen liitteenä olevaan escrow-sopimukseen. Helsingin Bussiliikenne Oy ilmoitti ehdollisiksi ja enimmäismääräisiksi saataviksi

- 1) asianajo-, asiantuntija- ja/tai oikeudenkäyntikustannuksina yhteensä pääomaltaan 1 500 000,00 euroa korkoineen ja
- 2) Euroopan komission päätökseen ja Helsingin kaupunginhallituksen takaisinperintäpäätökseen liittyen yhteensä 100 000 000,00 euroa korkoineen.

Yhtiön em. Helsingin Bussiliikenne Oy:n ilmoittamat velat olivat ehdollisia ja enimmäismääräisiä, jonka johdosta Yhtiön velkojen kokonaismäärä jäi julkisen haasteen jälkeen vielä selviämättä.

Näiden ilmoitettujen velkojen lisäksi Yhtiöllä oli tunnettuna velkana voimassa ns. laskentapalvelusopimus Kevan kanssa. Tunnettu velka Kevan kanssa liittyy Yhtiön ja Kevan välillä 14.12.2015 tehtyyn lisäeläke-etuuksien laskentapalvelusopimukseen sekä sen liitteenä olevaan maksupalvelusopimukseen. Sopimuksen nojalla Keva laskutti Yhtiön myöntämien lisäeläke-etuuksien perusteella maksetut lisäeläke-etuudet kuukausittain. Yhtiö oli puolestaan laskuttanut lisäeläke-etuuksia koskevat kustannukset Helsingin kaupungilta, koska Helsingin kaupunginvaltuusto on päätöksellä 14.12.1983 § 502 päättänyt korvata lisäeläke-etuuksien kustannukset Yhtiölle. Yhtiön tilinpäätöksessä ko. lisäeläke-etuuksien maksamista on käsitelty läpikulkueränä.

7.6.2022

Yhtiön, Kevan ja Helsingin kaupungin kesken sovittiin joulukuussa 2021, että Yhtiön ja Kevan välillä solmittu lisäeläkejärjestelyyn liittyvä laskentapalvelusopimus sopimukseen liittyvine vastuineen siirtyy Yhtiöltä Helsingin kaupungille vuoden 2022 alussa. Koska Helsingin kaupunki oli aikaisemminkin vastannut lisäeläke-etuuksien maksamisesta, sopimuksen siirtymisellä ei tapahtunut tosiasiallisia muutoksia Yhtiön tai Helsingin kaupungin kustannusvastuuseen. Sopimuksen siirtäminen mahdollisti osaltaan Yhtiön selvitystilän edistämisen.

2. Yhtiön varojen selvittäminen

Yhtiön ”pöytälaatikko”-luonteesta johtuen Yhtiöllä ei ollut sellaista omaisuuseriä, joita olisi tullut muuttaa rahaksi. Yhtiön varallisuus on koostunut Yhtiön pankkitilillä olevista varoista ja ns. escrow-tilillä olevista varoista.

Lisäksi Yhtiön luottotappioksi kirjattuja saatavia on jälkiperitty Lowell-perintätoimistossa. Saatavien jäljellä oleva pääoma on yhteensä 11 551,73 euroa. Luottotappioita koskevien saatavien arvo yhtiön taseessa on 0 euroa. Yhtiön jälkiperinnässä olevista 11 saatavasta vain yhdelle on tullut viimeisen vuoden aikana suoritus, joka on ollut määrältään 89,40 euroa. Selvitystilän aikana suorituksia on tullut yhteensä kolmelle jälkiperinnässä olleelle saatavalle, joista 2 on tullut selvitystilän aikana kokonaisuudessaan suoritetuiksi.

Selvitystilän aikana Yhtiö sai tulona liiketoiminnan kauppaan liittyvää lisäkauppahintaa, jota maksetaan Helsingin Bussiliikenne Oy:n vuoden 2020 tuloslaskelman perusteella keväällä 2021. Lisäkauppahinta oli yhteensä 3 305 752,96 euroa. Lisäkauppahinta maksettiin Yhtiön escrow-tilille. Yhtiön nimissä olleen escrow-tilin varat eivät olleet Yhtiön vapaassa hallinnassa. Escrow-tilillä olleet varat oli pantattu escrow-sopimuksessa yksilöityjen ostajan eli Helsingin Bussiliikenne Oy:n mahdollisten saatavien vakuudeksi. Varat vapautuvat escrow-sopimuksen nojalla Yhtiön käyttöön vasta sitten, kun EU:n komissiolle tehty kantelu on lainvoimaisesti loppuun käsitelty, kuitenkin viimeistään 31.12.2022, siltä osin kun pantattuja varoja ei käytetä ostajan saatavien suoritukseksi panttaussitoumuksen nojalla. Nämä kyseiset saatavat olivat nimenomaan niitä ehdollisia saatavia, jotka Helsingin Bussiliikenne Oy ilmoitti julkiseen haasteeseen vastaamisen yhteydessä.

Selvitysmies tiedusteli Helsingin Bussiliikenne Oy:lta 20.1.2021, suostuuko Helsingin Bussiliikenne Oy vapauttamaan varoja sopimuksessa sovittua ajankohtaa aikaisemmin. Helsingin Bussiliikenne Oy vastasi tähän tiedusteluun ilmoittamalla 28.1.2021, että varoja ei vapauteta Yhtiön käyttöön. Näin ollen Yhtiön varallisuusaseman selvittäminen jäi odottamaan EU:n komissiolle tehdyn kantelun loppuun käsittelyä tai escrow-tilin vapauttamista sopimusteitse.

3. Yhtiön escrow-tilin varojen vapauttaminen yhtiön ainoan velan maksamiseen

Yhtiön liiketoimintakaupan ostajaosapuolen Helsingin Bussiliikenne Oy:n yrityssaneeraus alkoi 16.6.2021. Helsingin Bussiliikenne Oy:n yrityssaneeraus vaikutti Yhtiön asemaan siten, että 5.1.2022 vahvistetun saneerausohjelman nojalla Helsingin Bussiliikenne Oy suoritti Helsingin kaupungin takaisinperintävelan täysimääräisesti loppuun.

Suoritus tapahtui Helsingin Bussiliikenne Oy:n ja Yhtiön tekemin erillisin suorituksin. Helsingin Bussiliikenne Oy:n ja Yhtiön välisessä, 27.1.2022 allekirjoitetussa sopimuksessa osapuolet sopivat escrow-tilillä olevien varojen vapauttamisesta siten, että escrow-tililtä vapautetuilla varoilla suoritetaan Helsingin kaupungin takaisinperintäpäätöksen mukaista velkaa. Sopimuksessa sovittiin lisäksi, että vapautettujen varojen tultua käytetyksi takaisinperintävelan osittaiseen suoritukseen, Helsingin Bussiliikenne Oy luopuu Yhtiön julkiseen haasteeseen

**KERTOMUS
SELVITYSTILAMENETTELYSTÄ**

7.6.2022

liittyvän saatavaimoituksen mukaisista ehdollisista ja enimmäismääräisistä saatavista. Sopimuksen täytäntöönpanohetkeksi sovittiin 3.2.2022.

Sopimuksen täytäntöönpanon vaikutus oli, että Yhtiölle jäi yksi ainoa velka, Helsingin kaupungin takaisinperintäpäätökseen perustuva velka. Yhtiö käytti 3.2.2022 vapautetun escrow-tilin varat takaisinperintävelan maksuun. Samassa yhteydessä Yhtiön käyttötililtä suoritettiin lisäksi 295 000 euroa takaisinperintävelan maksamiseksi. Tämän jälkeen Helsingin Bussiliikenne Oy ilmoitti Yhtiölle luopuvansa julkisen haasteen saatavaimoituksen mukaisista saatavistaan ja suoritti Helsingin kaupungille takaisinperintävelan loppupääoman korkoineen. Näin ollen Helsingin kaupungin takaisinperintäpäätökseen perustuva velka tuli täysimääräisesti suoritetuksi 3.2.2022.

Helsingin kaupunki vahvisti Yhtiölle 25.3.2022, että Yhtiö ja Helsingin Bussiliikenne Oy ovat maksaneet takaisinperintävelan täysimääräisesti asiassa SA.33846 (komission päätös C(2019) 3152 final, annettu 28. kesäkuuta 2019).

Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy:n kaikki velat ovat näin ollen tulleet selvitystilan aikana suoritetuiksi.

4. Yhtiön sopimusvelvoitteiden tilanne selvitystilan aikana

Yhtiöllä oli voimassa IF-vakuutusyhtiössä yrityksen hallintoelinten vastuuvakuutus. Vakuutuksen ehtojen mukaisesti vakuutus päättyi Yhtiön selvitystilaan asettamiseen 3.8.2020. Selvitysmies hankki vakuutukseen ehtojen mukaisen vakuutusajan pidennyksen, joka on voimassa Yhtiön hyväksi 3.8.2023 asti niiden vahinkojen varalta, jotka ovat aiheutuneet vakuutuksen voimassaoloaikana ennen 3.8.2020.

Jälkiperinnässä olevat, luottotappioiksi kirjatut saatavat eivät selvitysmiehen käsityksen mukaan puolla Yhtiön selvitystilan jatkamista, koska selvitysmenettelyn jatkamisen kulut ylittävät moninkertaisesti odotettavissa olevat suoritukset. Lopputilityksen tultua hyväksytyksi näistä jälkiperinnässä olevista saatavista luovutaan.

Yhtiö oli Helsingin Bussiliikenteen kauppakirjan mukaisesti sitoutunut purkautumaan lopullisesti vasta kauppakirjan ja escrow-sopimuksen ehtojen edellytysten täyttymisen jälkeen. Liiketoimintakauppaa koskevan kauppakirjan kohdan 8.6. mukaisesti myyjä (Yhtiö) on sitoutunut olemaan purkamatta yhtiötä, ennen kuin takaisinperintää koskevat asiat on lainvoimaisesti käsitelty. Koska escrow-tilillä olevat varat oli vapautettu ja varat käytetty Yhtiön ainoan velan maksuun, selvitysmies tiedusteli Helsingin Bussiliikenne Oy:lta, näkikö Helsingin Bussiliikenne Oy enää kauppakirjan kohdan 8.6. huolimatta estettä Yhtiön lopulliseen purkamiseen. Helsingin Bussiliikenne Oy:n 14.4.2022 lähettämän ilmoituksen mukaan Helsingin Bussiliikenne Oy ei nähnyt em. kauppakirjan ehdosta huolimatta estettä Yhtiön lopulliseen purkamiseen.

Yhtiön muut voimassa olevat sopimukset liittyvät selvitystilän hallinnointiin: Yhtiön pankkiasiat on keskitetty Danske-pankkiin, jossa Yhtiöllä on käytössä enää yksi käyttötili. Yhtiön kirjanpitoa ja taloushallintoa koskee Helsingin kaupungin Taloushallintopalvelu, jonka kanssa sopimus on voimassa selvitystilän ajan

Selvitysmiehen käsityksen mukaan Yhtiön selvitystila voi edetä nyt yhtiön omaisuuden jakamiseen, kun yhtiön varallisuusasema on selvitetty, velat maksettu ja sopimusvelvoitteet täytetty.

7.6.2022

5. Selvitystilän päättäminen ja selostus yhtiön omaisuuden jaosta

Yhtiö asetettiin selvitystilaan Yhtiön varallisuusaseman selvittämiseksi. Yhtiön varallisuusasema on nyt selvitetty, velat maksettu ja sopimusveloitteet täytetty. Yhtiöllä ei ole rahavarojen lisäksi muuta omaisuutta.

Yhtiön varallisuusasemaan voi kuitenkin vaikuttaa vielä asian SA.33846 (komission päätös C(2019) 3152 final, annettu 28. kesäkuuta 2019) lopputulos, joka odottaa Euroopan unionin tuomioistuimessa vireillä olevan oikeudenkäyntimenettelyn tulosta. Oikeudenkäyntimenettely on tällä hetkellä käynnissä Euroopan unionin yleisessä tuomioistuimessa, joten asiassa voi tulla kyseeseen vielä yksi oikeudenkäyntimenettely Euroopan unionin tuomioistuimessa. Lainvoimaisen lopputuloksen saaminen voi kestää siten vielä vuosia.

Yhtiö ei ole asiassa oikeudenkäyntimenettelyn osapuolena, mutta oikeudenkäyntimenettelyn lopputuloksen johdosta Yhtiön varojen määrä voi kasvaa. Yhtiön varojen määrä voi kasvaa, jos Yhtiölle asetettu maksuvelvollisuus alenisi ja täysimääräisesti suoritetusta velasta palautettaisiin Yhtiölle Yhtiön aikaisemmin maksamia varoja.

Mikäli Yhtiöön tulee uusia varoja, Yhtiön selvitystilaa voitaisiin jatkaa tarvittaessa OYL 20:18:n nojalla. Osakeyhtiölain 20:18.1:n mukaan selvitystilaa on jatkettava, jos yhtiön purkamisen jälkeen ilmaantuu uusia varoja, yhtiötä vastaan nostetaan kanne tai muutoin tarvitaan selvitystoimenpiteitä. OYL 20:18.3:n mukaan selvitystilaa ei jatketa, jos yhtiön varat eivät riitä selvityskulujen suorittamiseen tai varojen määrästä ei saada tietoa eikä osakkeenomistaja, velkoja tai muu ilmoita ottavansa vastataksaan selvitysmenettelyn kustannuksista.

Ottaen huomioon yhtiön varojen vähäisen määrän ja OYL 20:18:n mukaisen mahdollisuuden selvitystilän jatkamiseen ja jälkiselvitykseen, selvitysmiehen näkemys on, että yhtiö on mahdollista ja tarkoituksenmukaista purkaa vireillä olevasta oikeudenkäyntimenettelystä huolimatta. Selvitystilän jatkaminen aiheuttaa osakkeenomistajalle tarpeettomia kustannuksia ja johtaa pitkään jatkuessaan Yhtiön maksukyvyttömyyteen.

Yhtiön nettovarojen määrä on 2 116,65 euroa. Yhtiön osakkeenomistajille ei ole jaettu jako-osuusennakkoa selvitystilän aikana. Yhtiön nettovarot 2 116,65 euroa jaetaan yhtiön ainoalle osakkeenomistajalle Helsingin kaupungille.

Yhtiön lopputilityksen tarkastamista varten kutsutaan koolle yhtiökokous OYL 20:16:n mukaisesti. Yhtiökokouspäivämäärä on 22.6.2022.

Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy:n (selvitystilassa) puolesta

Vesa Anttila
selvitysmies

KERTOMUKSEN LIITTEET:

Tilinpäätös tilikaudelta 1.1.2020 – 31.12.2020 ja tilintarkastuskertomus
Tilinpäätös tilikaudelta 1.1.2021 – 31.12.2021 ja tilintarkastuskertomus
Tilinpäätös tilikaudelta 1.1.2022 – 31.5.2022
Selvitysmiehen toimenpiteet ja palkkiolasku ajalta 1.4.2022 – 7.6.2022